

จากตารางที่ 4.3 แสดงเรื่องความต้องการทำประโยชน์แก่สังคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความต้องการทำประโยชน์แก่สังคม ในระดับสูง ร้อยละ 54.8 และค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการทำประโยชน์แก่สังคมทุก ๆ มิติรวมกันเท่ากับ 3.01 จำแนกระดับความต้องการทำประโยชน์แก่สังคม “หลังเกษียณอายุแล้วควรมีการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความต้องการมากร้อยละ 37.1 รองลงมาระดับความต้องการน้อยร้อยละ 38.7 ระดับความต้องการมากที่สุดร้อยละ 21 และระดับความต้องการน้อยที่สุดร้อยละ 3.2 ตามลำดับ “การให้ความรู้ การถ่ายทอดประสบการณ์ เป็นการทำประโยชน์ต่อสังคม” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความต้องการมากที่สุดร้อยละ 67.7 รองลงมาระดับความต้องการมากร้อยละ 32.3 ระดับความต้องการน้อยและน้อยที่สุดไม่มีผู้ตอบ ตามลำดับ “การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการทำงานช่วยเหลือสังคมด้านต่าง ๆ ตามความรู้ความสามารถของท่าน” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความต้องการมากที่สุดร้อยละ 56.5 รองลงมาระดับความต้องการมากร้อยละ 27.4 ระดับความต้องการน้อยร้อยละ 16.1 และระดับความต้องการน้อยที่สุดไม่มีผู้ตอบ ตามลำดับ “การทำงานลักษณะอาสาสมัครพัฒนาสังคม” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความต้องการน้อยร้อยละ 46.8 รองลงมาระดับความต้องการมากร้อยละ 27.4 ระดับความต้องการมากที่สุดร้อยละ 24.2 และระดับความต้องการน้อยที่สุดร้อยละ 1.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4

การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการช่วยเหลือสังคม (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การทราบข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	42	27.1
วิทยุ	30	19.4
หนังสือพิมพ์	32	20.6
ข่าวสารชุมชน	13	8.4
การประชาสัมพันธ์ภาครัฐ	25	16.1
เพื่อน	13	8.4
ญาติพี่น้อง	0	0

จากตารางที่ 4.4 แสดงการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการช่วยเหลือสังคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ ร้อยละ 27.1 รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 20.6 วิทยุ ร้อยละ 19.4 การประชาสัมพันธ์จากภาครัฐ ร้อยละ 16.1 ข่าวสารชุมชน ร้อยละ 8.4 เพื่อน ร้อยละ 8.4 และญาติพี่น้อง ไม่มีผู้ตอบ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5
ความเชื่อในความสามารถของตนเอง

(N=62)

คำถาม	ระดับความเห็นด้วย				\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย มาก			
1. การมีความสามารถ น้อย ก็ทำงานช่วยเหลือ สังคมได้ถ้าใจรักงาน ช่วยเหลือสังคม	90.3 (56)	8.1 (5)	1.6 (1)	0.0 (0)	3.89	0.37	เห็นด้วย มาก
2. การมีความสามารถใน การทำงานด้านช่วยเหลือ สังคม ถ้าท่านต้องการ ทำงานช่วยเหลือสังคม	66.1 (41)	33.9 (21)	0.0 (0)	0.0	3.66	0.48	เห็นด้วย มาก
3. การมีความรู้มากอาจ ไม่มีประโยชน์ต่อการ ทำงานช่วยเหลือสังคม	6.5 (4)	30.6 (19)	61.3 (38)	1.6 (1)	2.58	0.64	เห็นด้วย
ระดับความเห็นด้วยต่ำ	จำนวน	11	ร้อยละ	17.7	รวม	$\bar{X} = 3.37$	
ระดับความเห็นด้วยปานกลาง	จำนวน	10	ร้อยละ	16.1	รวม	S.D. = 0.49	
ระดับความเห็นด้วยสูง	จำนวน	471	ร้อยละ	66.1			

จากตารางที่ 4.5 แสดงความเชื่อในความสามารถของตนเอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความเห็นด้วยสูง ร้อยละ 66.1 ค่าเฉลี่ยของระดับความเชื่อในความสามารถของตนเองทุก ๆ มิติรวมกันเท่ากับ 3.37 โดยจำแนกความเชื่อในความสามารถของตนเองคือ “ความสามารถทำงานด้านช่วยเหลือสังคมได้ ถ้าต้องการ” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความเห็นด้วยมาก ร้อยละ 66.1 รองลงมาเห็นด้วยร้อยละ 33.9 ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยมากไม่มีผู้ตอบ ตามลำดับ “การมีความรู้มาก อาจไม่มีประโยชน์ต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยร้อยละ 61.3 รองลงมาเห็นด้วยร้อยละ 30.6 เห็นด้วยมากร้อยละ 6.5 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 1.6 ตามลำดับ “การมีความสามารถน้อย ก็ทำงานช่วยเหลือสังคมได้ถ้าใจรักงานช่วยเหลือสังคม” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความเห็นด้วยมากร้อยละ 90.3 รองลงมา เห็นด้วย ร้อยละ 8.1 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1.6 และไม่เห็นด้วยมาก ไม่มีผู้ตอบตามลำดับ

ตารางที่ 4.6
ข้อมูลเกี่ยวกับแรงสนับสนุนทางสังคม

(N=62)

คำถาม	ระดับการสนับสนุนทางสังคม				\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. เพื่อนมีส่วนสนับสนุนให้ท่านมีการทำงานช่วยเหลือสังคม	79.0 (49)	16.1 (10)	4.8 (3)	0	3.74	0.54	มากที่สุด
2. คู่สมรสมีส่วนสนับสนุนให้ท่านมีการทำงานช่วยเหลือสังคม	37.1 (23)	37.1 (23)	3.2 (2)	0	3.44	0.58	มากที่สุด และมาก
3. บุตรหลานมีส่วนสนับสนุนให้ท่านมีการทำงานช่วยเหลือสังคม	32.3 (20)	40.3 (25)	27.4 (17)	0	3.05	0.78	มาก
4. ญาติพี่น้องมีส่วนสนับสนุนให้ท่านมีการทำงานช่วยเหลือสังคม	17.7 (11)	53.2 (33)	27.4 (17)	1.6 (1)	2.87	0.71	มาก
ระดับการสนับสนุนต่ำ	จำนวน	11	ร้อยละ	17.7	รวม	$\bar{X} = 3.27$	
ระดับการสนับสนุนปานกลาง	จำนวน	27	ร้อยละ	43.5	รวม	S.D. = 0.65	
ระดับการสนับสนุนสูง	จำนวน	24	ร้อยละ	38.7			

จากตารางที่ 4.6 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงสนับสนุนทางสังคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน มีระดับการสนับสนุนปานกลาง ร้อยละ 43.5 ค่าเฉลี่ยของระดับการสนับสนุนทางสังคมทุก ๆ มิติรวมกันเท่ากับ 3.27 โดยจำแนกการสนับสนุน คือ “คู่สมรสมีส่วนสนับสนุนให้ท่านมีการทำงานช่วยเหลือสังคม” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากคู่สมรสในระดับมากที่สุดและระดับมากเท่ากันคือ ร้อยละ 37.1 รองลงมา ระดับการสนับสนุนน้อย ร้อยละ 3.2 และน้อยที่สุดไม่มีผู้ตอบ ตามลำดับ “ญาติพี่น้องมีส่วนสนับสนุนให้ท่านมีการทำงานช่วยเหลือสังคม” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากญาติพี่น้องใน

ระดับมาก ร้อยละ 53.2 รองลงมาระดับการสนับสนุนน้อยร้อยละ 27.4 ระดับการสนับสนุนมากที่สุดร้อยละ 17.7 และระดับการสนับสนุนน้อยที่สุดร้อยละ 1.6 ตามลำดับ “บุตรหลานมีส่วนสนับสนุนให้ท่านมีการทำงานช่วยเหลือสังคม” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากบุตรหลานในระดับมาก ร้อยละ 40.3 รองลงมาระดับการสนับสนุนมากที่สุดร้อยละ 32.3 ระดับการสนับสนุนน้อยร้อยละ 27.4 และระดับการสนับสนุนน้อยที่สุดไม่มีผู้ตอบ ตามลำดับ “เพื่อนมีส่วนสนับสนุนให้ท่านมีการทำงานช่วยเหลือสังคม” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนในระดับมากที่สุด ร้อยละ 79.0 รองลงมาระดับการสนับสนุนมาก ร้อยละ 16.1 ระดับการสนับสนุนน้อยร้อยละ 4.8 และระดับการสนับสนุนน้อยที่สุดไม่มีผู้ตอบ

ตารางที่ 4.7

ทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ

(N=62)

คำถาม	ระดับความเห็นด้วย				\bar{X}	S.D.	การแปลผล
	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมาก			
1. ท่านทำงานช่วยเหลือสังคมทุกอย่างที่ท่านจะทำได้	33.9 (21)	37.1 (23)	21.0 (13)	8.1 (5)	2.97	0.94	เห็นด้วย
2. ท่านมีความสนใจที่จะทำงานช่วยเหลือสังคม	24.2 (15)	38.7 (24)	24.2 (15)	12.9 (8)	2.74	0.97	เห็นด้วย
3. ท่านมีการทำงานช่วยเหลือสังคมทุกครั้งที่ท่านมีโอกาส	21 (13)	45.2 (28)	19.4 (12)	14.5 (9)	2.73	0.96	เห็นด้วย
4. การทำงานช่วยเหลือสังคมทำให้ท่านเสียเวลาความเป็นส่วนตัว	16.1 (10)	48.4 (30)	22.6 (14)	12.9 (8)	2.32	0.90	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

(N=62)

คำถาม	ระดับความเห็นด้วย				\bar{X}	S.D.	การแปลผล
	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมาก			
5. การทำงานช่วยเหลือสังคมเป็นเรื่องของภาครัฐ ท่านไม่ต้องทำก็ได้	12.9 (8)	30.6 (19)	32.3 (20)	24.2 (15)	2.98	0.99	ไม่เห็นด้วย
ระดับความเห็นด้วยต่ำ	จำนวน	6	ร้อยละ	9.7	รวม	$\bar{X} = 2.74$	
ระดับความเห็นด้วยปานกลาง	จำนวน	24	ร้อยละ	38.7	รวม	S.D. = 1.52	
ระดับความเห็นด้วยสูง	จำนวน	32	ร้อยละ	51.6			

จากตารางที่ 4.7 ทักษะต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุอยู่ในระดับเห็นด้วยสูง ร้อยละ 51.6 และค่าเฉลี่ยของทักษะต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมในทุก ๆ มิติรวมกันเท่ากับ 2.74 โดยจำแนกทักษะต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม คือ กลุ่มตัวอย่างมีการทำงานช่วยเหลือสังคมทุกครั้งที่มีโอกาส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความเห็นด้วย ร้อยละ 45.2 รองลงมา ระดับความเห็นด้วยมาก ร้อยละ 21 ระดับความไม่เห็นด้วยร้อยละ 19.4 และระดับความไม่เห็นด้วยมาก ร้อยละ 14.5 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีการทำงานช่วยเหลือสังคมทุกอย่างที่ท่านทำได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความเห็นด้วย ร้อยละ 37.1 รองลงมา ระดับความเห็นด้วยมาก ร้อยละ 33.9 ระดับความไม่เห็นด้วย ร้อยละ 21 และระดับความไม่เห็นด้วยมาก ร้อยละ 8.1 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจที่จะทำงานช่วยเหลือสังคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความเห็นด้วย ร้อยละ 38.7 รองลงมา ระดับความเห็นด้วยมากและระดับความไม่เห็นด้วยมีค่าเท่ากันคือ ร้อยละ 24.2 และไม่เห็นด้วยมาก ร้อยละ 12.9 ตามลำดับ “การทำงานช่วยเหลือสังคมเป็นเรื่องของภาครัฐ ไม่ต้องทำก็ได้” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความไม่เห็นด้วย ร้อยละ 32.3 รองลงมา ระดับความเห็นด้วย ร้อยละ 30.6 ระดับความไม่เห็นด้วยมาก ร้อยละ 24.2 และระดับความเห็นด้วยมาก ร้อยละ 12.9 ตามลำดับ “การทำงานช่วยเหลือสังคมทำให้ท่านเสียเวลาความเป็นส่วนตัว” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความเห็นด้วย ร้อยละ 48.4 รองลงมา ระดับความ

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 22.6 ระดับความเห็นด้วยมาก ร้อยละ 16.1 และระดับความเห็นด้วยมาก ร้อยละ 12.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8

รูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ

รูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคม	จำนวน	ร้อยละ
การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน	49	43.0
การให้ความรู้ในชุมชน	39	34.2
การดูแลเด็กและผู้สูงอายุในชุมชน	26	22.8

จากตารางที่ 4.8 แสดงรูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน ร้อยละ 43 รองลงมาการให้ความรู้ในชุมชน ร้อยละ 34.2 และการดูแลเด็กและผู้สูงอายุในชุมชน ร้อยละ 22.8 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในเรื่องการส่งเสริม สนับสนุน การทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้ภาครัฐมีการสนับสนุนด้านการเงินให้แก่ผู้ที่เป็นอาสาสมัครช่วยเหลือสังคม โดยให้มีเงินสนับสนุนในการเดินทางไปทำงานช่วยเหลือสังคมหรือไปอบรมเรื่องเกี่ยวกับความรู้ต่าง ๆ หรือในกรณีที่ต้องมีการไปทำงานช่วยเหลือสังคมในต่างจังหวัด เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีรายได้ เมื่อมีการเดินทางและต้องใช้เงินส่วนตัวในการเดินทาง ทำให้ผู้สูงอายุไม่ค่อยอยากเดินทางหรือทำงานช่วยเหลือสังคม ควรมีการจัดให้มีเงินเดือนหรือเงินพิเศษสำหรับผู้ที่เป็นอาสาสมัครเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคม มีการจัดกองทุนให้แก่ผู้สูงอายุ รองลงมากลุ่มตัวอย่างต้องการให้ภาครัฐหรือภาคเอกชนมีการส่งเสริม สนับสนุน ให้มีอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการช่วยทำงานด้านช่วยเหลือสังคม เช่น จัดให้มีอุปกรณ์ในการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ มีการสนับสนุนอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการดูแลเด็กและผู้สูงอายุในชุมชน เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีการส่งเสริมในเรื่องการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ต้องการให้ภาครัฐมีการ

พาผู้สูงอายุไปดูงาน ไปปฏิบัติธรรม จัดกิจกรรมให้แก่ชุมชนเพื่อให้ผู้สูงอายุมีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นต้น

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม ว่าเป็นเรื่องที่ดี เป็นการดำเนินงานที่มีประโยชน์ ได้ทำให้สังคมและชุมชนมีความเจริญขึ้น ได้ช่วยเหลือชุมชน ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำงานช่วยเหลือสังคมแล้วทำให้มีความสุข ภูมิใจในตนเอง ทำให้รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่ามีประโยชน์ต่อสังคม และคิดว่าผู้สูงอายุควรมีการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยดั้งเดิม ปัจจัยผลักดัน ปัจจัยสนับสนุน กับ ทักษะต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ รูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.9

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทักษะต่อการทำงาน
ช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ

ปัจจัยส่วนบุคคล	ทักษะต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ			\bar{X}	การแปลผล
	ต่ำ	สูง	รวม		
เพศ					
ชาย	41.0 (16)	59.0 (23)	100.0 (39)	1.58	0.19 แตกต่างกัน
หญิง	60.9 (14)	39.1 (9)	100.0 (23)	1.39	
รวม	48.4 (30)	51.6 (32)	100.0 (62)		

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือ สังคมของผู้สูงอายุ			\bar{X}	การแปลผล
	ต่ำ	สูง	รวม		
อายุ					
60-67 ปี	44.7 (17)	55.3 (21)	100.0 (38)	1.55	0.10 ไม่แตกต่าง
68 ปีขึ้นไป	54.2 (13)	45.8 (11)	100.0 (24)	1.45	
รวม	48.4 (30)	51.6 (32)	100.0 (62)		
สถานภาพทางสังคม					
โสด	0.0 (0)	100.0 (2)	100.0 (2)	2.0	0.50 แตกต่าง
มีครอบครัว	50.0 (30)	50.0 (30)	100.0 (60)	1.50	
รวม	48.4 (30)	51.6 (32)	100.0 (62)		
การศึกษา					
ต่ำกว่าประถม-มัธยมปลาย	57.6 (19)	42.4 (14)	100.0 (33)	1.42	0.20 แตกต่าง
อนุปริญญา-ปริญญาตรี ขึ้นไป	37.9 (11)	62.1 (18)	100.0 (29)	1.62	
รวม	48.4 (30)	51.6 (32)	100.0 (62)		

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือ			\bar{X}	การแปลผล
	สังคมของผู้สูงอายุ				
	ต่ำ	สูง	รวม		
รายได้ต่อเดือน					
ไม่มีรายได้	56.0 (14)	44.0 (11)	100.0 (25)	1.44	0.12 ไม่แตกต่าง
มีรายได้	43.2 (16)	56.8 (21)	100.0 (37)	1.56	
รวม	48.4 (30)	51.6 (32)	100.0 (62)		
อาชีพ					
ทำงานในสังกัด	42.9 (12)	57.1 (16)	100.0 (28)	1.57	0.10 ไม่แตกต่าง
ทำงานอิสระ	52.9 (18)	47.1 (16)	100.0 (34)	1.47	
รวม	48.4 (30)	51.6 (32)	100.0 (62)		
โรคประจำตัว					
มี	38.9 (14)	61.1 (22)	100.0 (36)	1.61	0.23 แตกต่าง
ไม่มี	61.5 (16)	38.5 (10)	100.0 (26)	1.38	
รวม	48.4 (30)	51.6 (32)	100.0 (62)		

จากตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุที่เป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมในระดับสูง โดยเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมแตกต่างกัน ($\bar{X} = 0.19$) ด้านอายุในช่วงอายุระหว่าง 60-67 ปี และ 68 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมไม่แตกต่างกัน ($\bar{X} = 0.10$) ในทางตรงข้ามด้านสถานภาพทางสังคม กลุ่มตัวอย่างที่โสดและกลุ่มตัวอย่างที่มีครอบครัว มีทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมแตกต่างกัน ($\bar{X} = 0.50$) ในขณะที่ด้านการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าประถม-มัธยมปลาย กับ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา-ปริญญาตรีขึ้นไป มีทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมที่แตกต่างกัน ($\bar{X} = 0.20$) ในด้านรายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีรายได้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มีทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมไม่แตกต่างกัน ($\bar{X} = 0.12$) ในทางเดียวกันด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ทำงานในสังกัด และกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานอิสระมีทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม ไม่แตกต่างกัน ($\bar{X} = 0.10$) ในด้านโรคประจำตัวกลุ่มตัวอย่างที่มีโรคประจำตัว กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีโรคประจำตัวมีทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมที่แตกต่างกัน ($\bar{X} = 0.23$)

ตารางที่ 4.10
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับลักษณะ
การทำงานช่วยเหลือสังคม

ปัจจัยส่วนบุคคล	ลักษณะการทำงานช่วยเหลือสังคม					
	การให้ความรู้ ในชุมชน		การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน		การดูแลเด็กและ ผู้สูงอายุ	
	ใช่	การแปลผล (ร้อยละ)	ใช่	การแปลผล (ร้อยละ)	ใช่	การแปลผล (ร้อยละ)
เพศ						
ชาย	61.5 (24)	3.7 ไม่แตกต่าง	74.4 (29)	12.6 ไม่แตกต่าง	15.4 (6)	71.6 แตกต่าง
หญิง	65.2 (15)		87.0 (20)		87.0 (20)	
รวม	62.9 (39)		79.0 (49)		41.9 (26)	
อายุ						
60-67 ปี	60.5 (23)	6.2 ไม่แตกต่าง	84.2 (32)	13.4 ไม่แตกต่าง	44.7 (17)	7.2 ไม่แตกต่าง
68 ปีขึ้นไป	66.7 (16)		70.8 (17)		37.5 (9)	
รวม	62.9 (39)		79.0 (49)		41.9 (26)	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ลักษณะการทำงานช่วยเหลือสังคม					
	การให้ความรู้ในชุมชน		การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน		การดูแลเด็กและผู้สูงอายุ	
	ใช่	การแปลผล (ร้อยละ)	ใช่	การแปลผล (ร้อยละ)	ใช่	การแปลผล (ร้อยละ)
สถานภาพทางสังคม						
โสด	100.0 (2)	38.3 แตกต่าง	100.0 (2)	21.7 แตกต่าง	50.0 (1)	8.3 ไม่แตกต่าง
มีครอบครัว	61.7 (37)		78.3 (47)		41.7 (25)	
รวม	62.9 (39)		79.0 (49)		41.9 (26)	
การศึกษา						
ต่ำกว่าประถม- มัธยมปลาย	43.8 (14)	39.5 แตกต่าง	90.6 (29)	23.9 แตกต่าง	53.1 (17)	23.1 แตกต่าง
อนุปริญญา- ปริญญาตรีขึ้นไป	83.3 (25)		66.7 (20)		30.0 (9)	
รวม	62.9 (39)		79.0 (49)		41.9 (26)	
รายได้ต่อเดือน						
ไม่มีรายได้	44.0 (11)	31.1 แตกต่าง	84.0 (21)	8.3 ไม่แตกต่าง	44.0 (11)	3.5 ไม่แตกต่าง
มีรายได้	75.7 (28)		75.7 (28)		40.5 (15)	
รวม	62.9 (39)		79.0 (49)		41.9 (26)	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ลักษณะการทำงานช่วยเหลือสังคม					
	การให้ความรู้ในชุมชน		การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน		การดูแลเด็กและผู้สูงอายุ	
	ใช่	การแปลผล (ร้อยละ)	ใช่	การแปลผล (ร้อยละ)	ใช่	การแปลผล (ร้อยละ)
อาชีพ						
ทำงานในสังกัด	75.9 (22)	24.4 แตกต่างกัน	72.4 (21)	12.4 ไม่แตกต่างกัน	37.9 (11)	7.6 ไม่แตกต่างกัน
ทำงานอิสระ	51.5 (17)		84.8 (28)		45.5 (15)	
รวม	62.9 (39)		79.0 (49)		41.9 (26)	
โรคประจำตัว						
มี	61.1 (22)	4.3 ไม่แตกต่างกัน	75.0 (27)	9.6 ไม่แตกต่างกัน	25.0 (9)	40.4 แตกต่างกัน
ไม่มี	65.4 (17)		84.6 (22)		65.4 (17)	
รวม	62.9 (39)		79.0 (49)		41.9 (26)	

จากตารางที่ 4.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับลักษณะการทำงาน ช่วยเหลือสังคมในรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชน รูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน และรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุในชุมชน ของผู้สูงอายุที่เป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) พบว่า ลักษณะการทำงานช่วยเหลือสังคมรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชน ด้านเพศ โดยเพศชาย และเพศหญิงมีการทำงานช่วยเหลือสังคมรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชน ไม่แตกต่างกัน (ร้อยละ 3.7) รูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพศชายและเพศหญิงมีการทำงานช่วยเหลือสังคมรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ไม่แตกต่างกัน (ร้อยละ 12.6) ในขณะที่เพศชายและเพศหญิงมีการทำงานช่วยเหลือสังคมรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุในชุมชน ที่แตกต่างกัน (ร้อยละ 71.6) โดยเพศหญิงมีการทำงานช่วยเหลือสังคมรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุมากกว่าเพศชาย ในด้านอายุพบว่า ช่วงอายุ 60-67 ปี และ 68 ปีขึ้นไป มีการทำงานช่วยเหลือสังคมรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชน ไม่แตกต่างกัน (ร้อยละ 6.2) รูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ไม่แตกต่างกัน (ร้อยละ 13.4) และรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุในชุมชน ไม่แตกต่างกัน (ร้อยละ 7.2) ในด้านสถานภาพทางสังคมพบว่า ผู้ที่โสดและผู้ที่มีครอบครัว มีการทำงานช่วยเหลือสังคมรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชนที่แตกต่างกัน (ร้อยละ 38.3) รูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน แตกต่างกัน (ร้อยละ 21.7) รูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุในชุมชน ไม่แตกต่างกัน (ร้อยละ 8.3) ในด้านการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าประถม-มัธยมปลาย และผู้ที่มีการศึกษาอนุปริญญา-ปริญญาตรีขึ้นไป มีการทำงานช่วยเหลือสังคมรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชนที่แตกต่างกัน (ร้อยละ 39.5) รูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน แตกต่างกัน (ร้อยละ 23.9) และรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุในชุมชนแตกต่างกัน (ร้อยละ 23.1) ในด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ที่ไม่มีรายได้และผู้ที่มีรายได้ มีการทำงานช่วยเหลือสังคมในรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชนที่แตกต่างกัน (ร้อยละ 31.1) รูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ไม่แตกต่างกัน (ร้อยละ 8.3) และรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุในชุมชน ไม่แตกต่างกัน (ร้อยละ 3.5) ในด้านอาชีพ พบว่า ผู้ที่ทำงานในสังกัดและผู้ที่ทำงานอิสระ มีการทำงานช่วยเหลือสังคมรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชนที่แตกต่างกัน (ร้อยละ 24.4) รูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนไม่แตกต่างกัน (ร้อยละ 12.4) และรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุในชุมชนไม่แตกต่างกัน (ร้อยละ 7.6) ในด้านโรคประจำตัว พบว่า ผู้ที่มีโรคประจำตัวและผู้ที่ไม่ใช่โรคประจำตัวมีการทำงานช่วยเหลือสังคมรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชนที่ไม่แตกต่างกัน (ร้อยละ 4.3) รูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนไม่แตกต่างกัน (ร้อยละ 9.6) และรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุในชุมชน แตกต่างกัน (ร้อยละ 40.4)

ตารางที่ 4.11

ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ
กับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ

ค่านิยม	ทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม ของผู้สูงอายุ			\bar{X}	การแปลผล
	ต่ำ	สูง	รวม		
ต่ำ	54.2 (13)	45.8 (11)	100.0 (24)	1.45	0.10 ไม่แตกต่างกัน
สูง	44.7 (17)	55.3 (21)	100.0 (38)	1.55	
รวม	48.4 (30)	51.6 (32)	100.0 (62)		

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม กับ ทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ ไม่แตกต่างกัน ($\bar{X} = 0.10$) โดยกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานช่วยเหลือสังคมกับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมใน ระดับสูง

ตารางที่ 4.12

ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการทำประโยชน์แก่สังคมกับทัศนะ
ต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ

ความต้องการทำ ประโยชน์แก่สังคม	ทัศนะต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม ของผู้สูงอายุ			\bar{X}	การแปลผล
	ต่ำ	สูง	รวม		
ต่ำ	42.9 (12)	57.1 (16)	100.0 (28)	1.57	0.10 ไม่แตกต่าง
สูง	52.9 (18)	47.1 (16)	100.0 (34)		
รวม	48.4 (30)	51.6 (32)	100.0 (62)		

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการทำประโยชน์แก่สังคมกับ
ทัศนะต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ ไม่แตกต่างกัน ($\bar{X} = 0.10$) โดยกลุ่มตัวอย่าง
ส่วนใหญ่มีความต้องการทำประโยชน์แก่สังคมกับทัศนะต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมในระดับสูง

ตารางที่ 4.13

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในความสามารถของตนกับทัศนคติ
ต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ

ความเชื่อใน ความสามารถของตน	ทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม ของผู้สูงอายุ			\bar{X}	การแปลผล
	ต่ำ	สูง	รวม		
ต่ำ	47.6 (10)	52.4 (11)	100.0 (21)	1.52	0.01 ไม่แตกต่าง
สูง	48.8 (20)	51.2 (21)	100.0 (41)	1.51	
รวม	48.4 (30)	51.6 (32)	100.0 (62)		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความความเชื่อในความสามารถของตน กับ
ทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ ไม่แตกต่างกัน ($\bar{X} = 0.01$) โดยกลุ่มตัวอย่าง
ส่วนใหญ่มีความเชื่อในความสามารถของตนกับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมในระดับสูง

ตารางที่ 4.14

ความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมกับทัศนคติ
ต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ

แรงสนับสนุนทางสังคม	ทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ			\bar{X}	การแปลผล
	ต่ำ	สูง	รวม		
ต่ำ	55.3 (21)	44.7 (17)	100.0 (38)	1.44	0.18 แตกต่าง
สูง	37.5 (9)	62.5 (15)	100.0 (24)	1.62	
รวม	48.4 (30)	51.6 (32)	100.0 (62)		

จากตารางที่ 4.14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีแรงสนับสนุนทางสังคม กับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ แตกต่างกัน ($\bar{X} = 0.18$) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแรงสนับสนุนกับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมในระดับสูง

ตารางที่ 4.15

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติ
ต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติ ต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม	การแปลผล	
	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง
เพศกับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม		✓
อายุกับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม	✓	
สถานภาพทางสังคมกับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม		✓
การศึกษากับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม		✓

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติ ต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม	การแปลผล	
	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง
รายได้ต่อเดือนกับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม	✓	
อาชีพกับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม	✓	
โรคประจำตัวกับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม		✓

ตารางที่ 4.16

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบ
การให้ความรู้ในชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบ การให้ความรู้ในชุมชน	การแปลผล	
	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง
เพศกับรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชน	✓	
อายุกับรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชน	✓	
สถานภาพทางสังคมกับรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชน		✓
การศึกษากับรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชน		✓
รายได้ต่อเดือนกับรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชน		✓
อาชีพกับรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชน		✓
โรคประจำตัวกับรูปแบบการให้ความรู้ในชุมชน	✓	

ตารางที่ 4.17

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบ
การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน	การแปลผล	
	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง
เพศกับรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน	✓	
อายุกับรูปแบบรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน	✓	
สถานภาพทางสังคมกับรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน		✓
การศึกษากับรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน		✓
รายได้ต่อเดือนกับรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน	✓	
อาชีพกับรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน	✓	
โรคประจำตัวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน	✓	

ตารางที่ 4.18

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบ
การดูแลเด็กและผู้สูงอายุ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบ การดูแลเด็กและผู้สูงอายุ	การแปลผล	
	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง
เพศกับรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุ		✓
อายุกับรูปแบบรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุ	✓	
สถานภาพทางสังคมกับรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุ	✓	
การศึกษากับรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุ		✓
รายได้ต่อเดือนกับรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุ	✓	
อาชีพกับรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุ	✓	
โรคประจำตัวกับรูปแบบการดูแลเด็กและผู้สูงอายุ		✓

ตารางที่ 4.19

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดึงดูด ปัจจัยผลักดัน ปัจจัยสนับสนุน
กับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดึงดูด ปัจจัยผลักดัน ปัจจัยสนับสนุน กับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ	การแปลผล	
	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง
ค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุกับทัศนคติ ต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ	✓	
ความต้องการทำประโยชน์แก่สังคมกับทัศนคติต่อการทำงาน ช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ	✓	
ความเชื่อในความสามารถของตนเองกับทัศนคติต่อการทำงาน ช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ	✓	
แรงสนับสนุนทางสังคมกับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของ ผู้สูงอายุ		✓

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุที่เป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) สามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุโดยหาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยดึงดูด ปัจจัยผลักดัน ปัจจัยสนับสนุนต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุที่เป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในเขตกรุงเทพมหานคร การศึกษาครั้งนี้มีขั้นตอนวิธีการดำเนินการศึกษา วิธีการสร้างแบบสอบถาม วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้แสดงผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาพบว่าประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล

เมื่อวิเคราะห์ผลการศึกษา พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมต่างกัน โดยเพศชายมีทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมในระดับสูงกว่าเพศหญิง แต่การทำงานช่วยเหลือสังคมในรูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมด้านการดูแลผู้สูงอายุและเด็กเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ด้านอายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมและรูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมที่ไม่แตกต่างกันในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ เมื่ออายุเพิ่มมากขึ้นผู้สูงอายุบางรายรู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า จึงควรมีกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ เนื่องจากกิจกรรมเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ การที่ผู้สูงอายุได้ปฏิบัติกิจกรรมทำให้ผู้สูงอายุยังคงมีบทบาทและสถานภาพซึ่งจะทำให้รู้สึกว่าตนเป็นผู้มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของสังคม เพราะผู้สูงอายุที่สามารถดำรงกิจกรรมทางสังคมไว้ได้จะเป็นผู้ที่มีความพึงพอใจในชีวิตสูง มีภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองในด้านบวก ในด้านการศึกษา ผู้ที่มีการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมและรูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมต่างกัน ซึ่งพบว่า รูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมที่เป็นการให้ความรู้ในชุมชน ส่วนใหญ่จะมี ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีการทำงานช่วยเหลือสังคมในรูปแบบการให้ความรู้มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ แต่ในขณะที่รูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนและการดูแลเด็กและผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีการศึกษาต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของโลเวนธาน (Lowenthal อ้างถึงใน ฉวีวรรณ จันทรัตน์, 2540, น. 212) ได้ศึกษาถึงการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุที่มีการศึกษาสูงกว่าจะมีการติดต่อและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า การศึกษาทำให้คนมีความรู้ ความสามารถมีอัธมโนทัศน์ในทางบวก มีความสามารถที่จะตัดสินใจทำในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผลและรู้จักใช้ความรู้ และทักษะในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีกว่า การศึกษาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจที่จะทำ หรือ เลือกรูปแบบของกิจกรรมที่จะทำผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าจึงมีความมั่นใจในการทำกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่า ผู้มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

ลักษณะการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นการให้ความรู้ในชุมชน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน และการดูแลเด็กและผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งควรเป็นกิจกรรมที่มีรูปแบบเพื่อเกิดความเพลิดเพลินซึ่งจะมีผลต่อสภาพร่างกาย จิตใจ ของผู้สูงอายุ และกิจกรรมการเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคง

ของมนุษย์ เป็นการทำให้ผู้สูงอายุได้เข้าไปมีบทบาทในการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสังคม ทั้งในระดับชุมชนและในระดับสังคม ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ภูมิใจในตนเองมีประโยชน์ต่อสังคม

ปัจจัยดึงดูด

ค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ เมื่อวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยดึงดูดด้านค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคม ซึ่งจะเห็นได้จาก การที่มีผู้ตอบ “การทำงานช่วยเหลือสังคมเป็นการทำงานที่ได้บุญ” มีผู้ตอบเห็นด้วย ร้อยละ 82.3 และไม่มีผู้ตอบไม่เห็นด้วยเลย และ “การทำงานช่วยเหลือสังคมถือเป็นเกียรติอย่างหนึ่งในชีวิตท่าน” มีผู้ตอบเห็นด้วยมาก ร้อยละ 71.0 และไม่มีผู้ตอบไม่เห็นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำทางสังคมของ วิลเลียม ดับบลิว รีดเดอร์ (William W.Reeder) เหตุผลในการตัดสินใจกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคลนั้นประกอบด้วยปัจจัยหลาย ๆ ประการ ค่านิยมก็เป็นปัจจัยหนึ่งในการตัดสินใจกระทำของบุคคล โดยค่านิยม คือ ความเชื่อในสิ่งที่ควรจะเป็น สิ่งที่ผู้กระทำรับรู้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของวิถีทางในการดำเนินชีวิตของเขา ความเชื่อในสิ่งต่าง ๆ ค่านิยมจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการกระทำทางสังคมในการชักนำให้ผู้กระทำ กระทำไปตามค่านิยมของเขา

ปัจจัยผลักดัน

ความต้องการทำประโยชน์ต่อสังคม เมื่อวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยผลักดันด้านความต้องการทำประโยชน์ต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมในระดับสูงร้อยละ 47.1 ซึ่งสอดคล้องกับ ฉวีวรรณ จันทรัตน์ (2540) ศึกษาเรื่องความตั้งใจในการทำงานหลักเกษียณอายุของข้าราชการอัยการ พบว่า การที่ระดับความตั้งใจในการเลือกประเภทของงานเพื่อประโยชน์สังคมอยู่ในระดับปานกลาง จึงน่าจะคาดหมายได้ว่าพฤติกรรมในการทำงานเพื่อประโยชน์ของสังคมจะมีทิศทางที่พึงประสงค์ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างน่าจะได้ทำงานเพื่อประโยชน์ของสังคมตามความตั้งใจโดยพิจารณาเลือกกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสังคมตามความรู้ ความสามารถ ความถนัด และตามความสนใจของตนเอง เพื่อเป็นส่วนทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุได้ประการหนึ่ง ตามทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow's Hierachy of need)

ที่ว่าความพึงพอใจของมนุษย์เกิดขึ้นได้ เพื่อความต้องการขั้นพื้นฐานได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอก่อน และความต้องการยอมรับนับถือเป็นความต้องการขั้นที่ 4 รองจากความต้องการขั้นสูงสุดในขั้นที่ 5 คือความต้องการบรรลุความสำเร็จ ความสมหวังในชีวิต ซึ่งการทำประโยชน์ต่อสังคมจะทำให้สนองความต้องการยอมรับนับถือทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิตได้ประการหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเฟลนาเกล (Flanagan, 1973) ได้แบ่งความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตไว้ 5 ด้าน และหนึ่งในห้าประการก็คือ การทำกิจกรรมในสังคมที่ให้ความช่วยเหลือส่งเสริมบุคคลอื่น ได้แก่ การทำงานเพื่อประโยชน์สังคมจะทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิตได้ประการหนึ่งด้วย

ปัจจัยสนับสนุน

ด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เป็นการให้ข้อมูลหรือคำแนะนำในการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ เมื่อวิเคราะห์ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมา หนังสือพิมพ์ วิทยุ การประชาสัมพันธ์ภาครัฐ ข่าวสารชุมชน และเพื่อนตามลำดับ

ด้านความเชื่อในความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำทางสังคมของวิลเลียม ดับบลิว รีดเดอร์ (William W.Reeder) ความเชื่อของผู้กระทำที่มีต่อสถานการณ์หรือข้อกำหนดและทางเลือกที่มีอยู่ ความสามารถ การรับรู้ของผู้กระทำเกี่ยวกับพลังขีดความสามารถของเขาในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จนกระทั่งสามารถบรรลุความสำเร็จได้ภายใต้สถานการณ์นั้น ที่ผู้กระทำตระหนักถึงความสามารถของตนเองนั้นนำไปสู่การตัดสินใจและการกระทำทางสังคม เพราะเขารู้ว่าถ้าตัดสินใจกระทำไปแล้วเขามีความสามารถที่จะกระทำได้แน่นอน โดยทั่วไปการกระทำพฤติกรรมใดนั้น บุคคลจะพิจารณาความสามารถของตนเองเสียก่อน

แรงสนับสนุนทางสังคม เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ ซึ่งแรงสนับสนุนส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากเพื่อน ซึ่งแตกต่างกับแนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม คือ บุคคลจะได้รับการช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากระบบการสนับสนุนทางสังคมของตนเอง ซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่ตนเองติดต่อหรือมีความผูกพันซึ่งกันและกัน โดยมีระบบการสนับสนุนทางสังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตลอดช่วงชีวิตของบุคคล บุคคลอายุจะได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในสังคมของตนเองหลายกลุ่ม